

Máretarjnyok és arjnyossjgok

Contributed by Flamenco
2006. September 13. Wednesday 22:33

There are no translations available
Gondolatok alul - és tulmretezsekről, és az azokból adodo hibájkrol a modellezésben és az építédoozoknál.

A máretarjny minden modellezésnek egy ismert fogalom. Elnézést - ennek ellenére nehány alapfogalom : A Kicsinyít
Pl. 1:50 - a modell 50-szer kisebb az eredetnél - $1 \text{ m} = 2 \text{ cm}$

Nagyítás: Pl. 100:1 - modellezésben nem használjt, fleg torképeknél - $100 \text{ m} = 1 \text{ cm}$

A máretarjnyok szabványosítva vannak, mert ha mindenki tetséleges MA-t használja, az nagyon megnehezten a dolgot !

A (Hajo)-modellezésben használjos MA-k:

- 1:10 - muzeumi modellek kis hajokrol

- 1:25

- 1:50 - a ténnelmi hajok idejilis MA-a, a modell nem nagyobb 2 m-nél, a részleteket és szobrokat gyönyörűen lehet dolgozni. Angol vjltozata 1:48

- 1:75 - Trelmetlenebbeknek és kezdésnek

- 1:100 - sok kis részletet nehéz brjzolni, fleg 19. szd.-i nagyvitorlások (klipper) MA-a Angol v. 1:96

- 1:150 és 1:200 - fleg 200-300 m hosszú modern hadi és teherhajok. E fjt mjr nem igazjn lehet komoly model építeni. Sajnos az építédoozok gyártói és forgalmazói (zletpolitikai okokból) nem tartják magukat ehhez a nemzetközi szabványhoz. Mindenféle fantáziamretearjnyokat használjnak, mint pl: 1:62, 1:42, 1:127 stb. Egyedi ,

otthonra készült daraboknál ez nem nagy probléma. De muzeumoknál, gyjteményeknél, versenyeknél mjr kor problémajt jelent. Itt szeretnék a mág. kittekről pjr sort rni. 20-25 éve MO-n meg voltunk rrlve - az alig-alig kaphato , karjcsony eljt a hobbyboltban -kittekről. Magam is vagy 10-12-t építettem, sokat szeglykállel (Liektau elljtott batiszt vitorlával tuningolva. (Kép: Revenge1 - Airfix mág.modell , építtem 1982) Habjr 5-6 évvel ezeléjt a

NAVIGA is felvette a kitteket és a papírhajkat egy-egy új osztályba, ennek ellenére én nem tartom ezt igazi hajomodellezésnek. A Kevésbbé ismert fogalom az anyagmretearjny. (Magyar kényben legalábbis nem találkoztam vele.) Mit is jelent ez ? Ha egy hajo minden rétet pl 1:50-ben lekicsinyítjk, akkor elvileg le kell a fjt és a

vitorlavjzsnat is kicsinyíteni ! Tremészetesen amennyire ez lehetséges. A legtblbb régi hajo tlgyjából készült, am meglehetősen kemény, durva, nagysejt, sprd és kényen szjlkj sodo fa. Nagy hiba a modellt is tlgyjából

készíteni - eltekintve a feldolgoás nehézségeit - mondván, hogy az eredeti is ebből készült ! Senkinek nem jut eszébe egy 10 cm átmérőjű kjelet a modellre szerelni, vagy cukorspárgjt használni! A megoldás : olyan fjt vjlasztani, aminek a sejt szerkezete kb. megfelel a kicsinyítésnek ! Ezek : Kérte, dio, jvor, puszpáng, rosza, stb. és

ezek furnirjai. A vitorlákat nagyon finom batisztból lehet készíteni. Mivel a varratoknál nem tudunk 0,5 mm-eseket készíteni, itt szabad egy kicsit csalni. 2-3 mm-es varrathossz ezét megengedhet. A vas alkatrészeket rzből készíjtjk, itt is gyelve a máretarjnyra. Tessék itt is mindig szjmolni ! Pl. Az jgyunyilások zsanórjai ritkajn voltak

vastagabbak 1 cm-nél, ez 1:50-ben 0,2 mm ! A röz alkatrészeket vegyileg kell feketíteni, pl. kőnmájjal - a festés túl dur

Trevrajzok, modellek és alkatrészek márethásogónek ellenérrzésére a legegyszerűbb módszer egy megfelelő emberkét (figurjt) készíteni, venni, vagy akjr csak keménypapírból kivjgva. Ezt az emberkét vőgigfuttatva a rajzra

vegy egy alkatrészt mellé jllítva, egyéjl kiderjnek a csalafintasjgok. Egy jtlagos ember (100 évvel ezeléjt kisebbek voltak) 1,60-1,75 m. 1:50-ben téjt 32-35 mm !

Á (Pumpa tul nagy , Csérjt tul kicsi) Nagyon sok probléma adodik az alul - ill. turmretezsből. Fleg építédoozoknál, mert a cégek igyekeznek szabványosítani , azaz ugyanazokat az alkatrészeket lehetleg minnél tbb modellnél felhasználni. Az egyik legreménytelenebb a fedélzeti rjcs ! (Grating) A rjcsok kockjzata soha nem

5-7 cm- nél nagyobb, nehogy a cipjk, mezitljbak beleakadjanak ! 1:50-ben téjt max. 1-1,5 mm ! Sok doboz 2-3Á sjt 4 mm-est szjllit. (Megj.: a rjcsok lőcei soha nem voltak rÁszfogszerjén egymj sba akasztva. Csak az also keresztlőcek voltak rÁszfogszerjék, a felsj hosszúcek csak sima lőcekből voltak beillesztve. (Kép : Grating Grating2 - XIV. Lajos kirjlyi csonakja, a hjtso galéria alulnézete, original 1:1, Musee de la Marine, Paris)

Ugyanilyen sszevisszasjg uralkodik az jgyuknál, a csérjtknél, a horgonyoknál, a lőpcsájknél, stb. Kjtölzet - építédooz modellek jltaljbán 2 , ritkábban 3 kjtölvestagsjgot tartalmaznak, sokszor tul keveset, és csak viljgos

jnyalattban. Az igazi hajoknál 30-40 kjtölvestagsjg volt fellelhet, a legvastagabb (fjrboctarcs -Hauptstag) 10-30 cm!, Á a legvőkonyabbak kb. 1,5 cm. Ezt a modellen lehetetlen megvalosítani. De egy 1:50 modellnél legalább 10-12

Ugyanilyen sszevisszasjg uralkodik az jgyuknál, a csérjtknél, a horgonyoknál, a lőpcsájknél, stb. Kjtölzet - építédooz modellek jltaljbán 2 , ritkábban 3 kjtölvestagsjgot tartalmaznak, sokszor tul keveset, és csak viljgos

jnyalattban. Az igazi hajoknál 30-40 kjtölvestagsjg volt fellelhet, a legvastagabb (fjrboctarcs -Hauptstag) 10-30 cm!, Á a legvőkonyabbak kb. 1,5 cm. Ezt a modellen lehetetlen megvalosítani. De egy 1:50 modellnél legalább 10-12

Ugyanilyen sszevisszasjg uralkodik az jgyuknál, a csérjtknél, a horgonyoknál, a lőpcsájknél, stb. Kjtölzet - építédooz modellek jltaljbán 2 , ritkábban 3 kjtölvestagsjgot tartalmaznak, sokszor tul keveset, és csak viljgos

jnyalattban. Az igazi hajoknál 30-40 kjtölvestagsjg volt fellelhet, a legvastagabb (fjrboctarcs -Hauptstag) 10-30 cm!, Á a legvőkonyabbak kb. 1,5 cm. Ezt a modellen lehetetlen megvalosítani. De egy 1:50 modellnél legalább 10-12

Ugyanilyen sszevisszasjg uralkodik az jgyuknál, a csérjtknél, a horgonyoknál, a lőpcsájknél, stb. Kjtölzet - építédooz modellek jltaljbán 2 , ritkábban 3 kjtölvestagsjgot tartalmaznak, sokszor tul keveset, és csak viljgos

jnyalattban. Az igazi hajoknál 30-40 kjtölvestagsjg volt fellelhet, a legvastagabb (fjrboctarcs -Hauptstag) 10-30 cm!, Á a legvőkonyabbak kb. 1,5 cm. Ezt a modellen lehetetlen megvalosítani. De egy 1:50 modellnél legalább 10-12

vastagságigot be lehet tartani. Az állókötőzet sötétbarna - sohasem fekete ! - a futókötőzet natur - sohasem fehér ! utobbi időben egy furcsa divat jött divatba . Ahol is egyesek a csarnakokat szíjbol, a háigoszálakat világosbol kőszítik. Totál hamis ! A blokkok és macskafejek méretei is sokfélék voltak. Pl. egy 3/4tegsoros legnagyobb blokkja fűzőrboc ejtőblokkja kb. 100x80x50 cm! A színük ker. hajoknál általában natur (azaz a sárga és a barna árnyalatai) ; hadihajoknál sokszor festett, pl. fekete vagy piros.(Tudok táblázatokat készíteni !) Sok modellnél az árbcok és a vitorlarudak is vagy tul vastagok, vagy tul vékonyak. Itt is a táblázatok segítenek. Sokszor azomban csak a saját kutatás segít, készítsen ha valaki egy speciális modellt akar építeni. Minden muzeum rendelkezik egy hatalmas könyv - és kőptárral. Ák szívesen is segítenek, nem drágán, természetesen az un. saját készítéseket általában meg kell tartani majd minden muzeumban van egy un. barátok társasága, akik talán még jobban) A legtöbb muzeumban vannak német és angolul beszélni és író-olvasó munkatársak.

Vögezetül néhány látszómitás :

- Angol - 1 foot = 305 mm = 12 inch. 1 inch = 25.4 mm
- Amsterdamer Fuß = 283,1 mm = 11 Duimen, 1 Duimen = 25,7 mm
- Antwerpner Fuß = 286,8 mm = 11 Duimen, 1 Duimen = 26,1 mm
- Dänischer Fuß = 313,9 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 26,1 mm
- Französischer Fuß = 324,8 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 27 mm
- Lüneburger Fuß = 287,6 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 23,9 mm
- Preußischer Fuß = 313,8 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 26,1 mm
- Rheinischer Fuß = 313,9 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 26,2 mm
- Russischer Fuß = 308,0 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 25,6 mm
- Schwedischer Fuß = 296 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 24,6 mm
- Venezianischer Fuß = 348 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 29 mm

Áedv - Flamenco